

GUERRA DEL TXAD

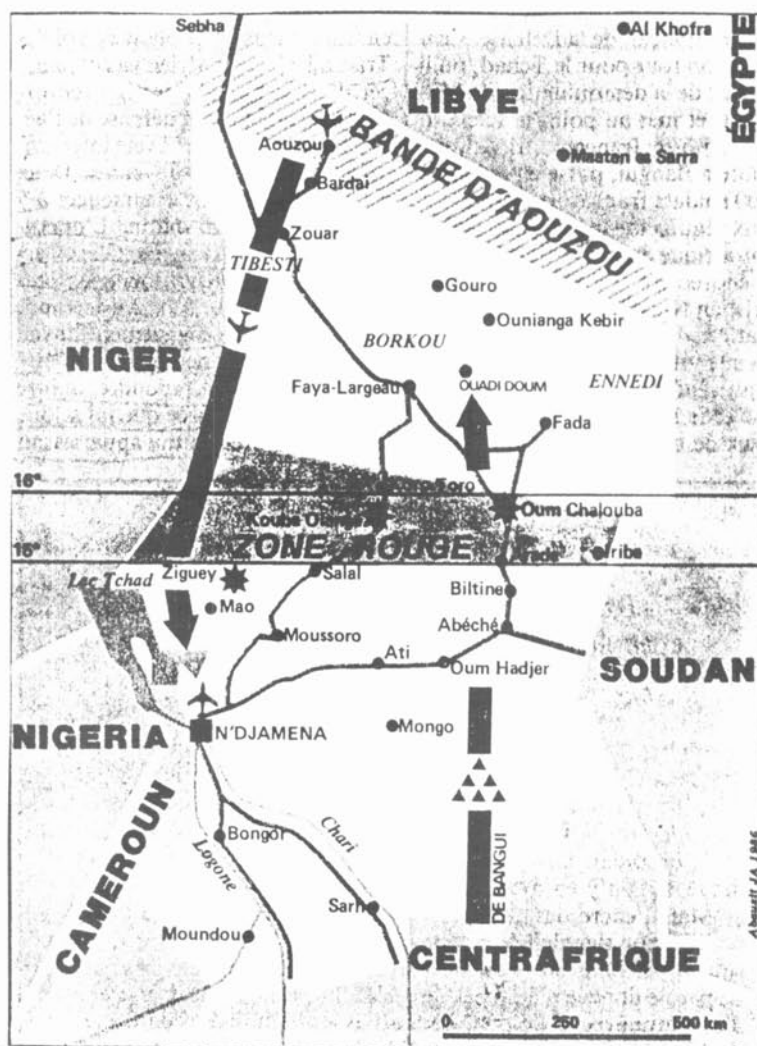
VINT ANYS DE GUERRA CIVIL AL TXAD

Amb aquest problema de fons el TXAD va accedir a la seva independència colonial l'any 1960 i va entrar a formar part de la Unió de Repúbliques de l'Àfrica Central. L'ajut francès va permetre de bon començament, l'hegemonia de l'èlite afro-cristiana i l'anorreament de l'oposició musulmana i d'esquerra. El líder d'aquesta èlite afro-cristiana, François TOMBALBAYE, va ser elegit president del TXAD a partir del mateix moment de la independència. TOMBALBAYE va establir un règim de dictadura i de partit únic que va rebre el suport dels caps locals i de França. Uns incidents al nord del país el 1965 van desfermar una forta repressió i la població musulmana, dirigida pel FROLINAT (el Front d'Alliberament Nacional del Txad) es va revoltar amb l'ajut del Sudan i de Líbia. A partir de llavors noves revoltes a l'est i al centre del país van fer evident la fragilitat del règim i van provocar la intervenció militar francesa l'any 1968. A partir de llavors el president txadià TOMBALBAYE va estrènyer encara més la seva dependència de França fins que l'any 1975 va ser enderrocat i assassinat per un cop d'estat encapçalat pel general FELIX MALLOUM. MALLOUM va tornar a combatre els musulmans amb el suport econòmic i militar de París que estava cada cop més interessat pels recursos petrolers i de mineral d'urani del sòl txadià.

El nou home fort del TXAD, FELIX MALLOUM aviat es va veure obligat a negociar amb els rebels del FROLINAT que, finalment, l'any 1978, dirigits per GUKUNI UEDEI, van començar una ofensiva amb el suport de Líbia contra el règim de MALLOUM.

Amb el suport d'altres grups de l'oposició, com ara les Forces Armades del Nord, de HISSENE HABRÉ, el FROLINAT va enderrocar MALLOUM i va prendre finalment el poder l'any 1979. Les diferències entre UEDEI, que encapçalava el govern, i HABRÉ, que hi col·laborava, van relançar un altre cop la crisi txadiana, als pocs mesos del triomf rebel. Tant és així que el 1980 el FROLINAT de GUKUNI UEDEI, amb el suport libi es va imposar a l'exèrcit del Nord d'HABRÉ, ajudat moderadament per Egipte i el Sudan. Pel gener del 1981 UEDEI va anunciar un projecte de fusió amb Líbia però va impedir l'establiment de les forces líbies al país. Sense el suport d'aquestes forces UEDEI va ser enderrocat per HABRÉ l'any 1982 i des de llavors aquest encapçala el govern oficial de N'Djamena.

Des de llavors s'han intentat nombrosos esforços de reconciliació però els successius fracassos de tots ells han portat el país cap a un carreró sense

sortida aparent. El resultat de tot plegat ha estat la progressiva depauperació del TXAD, que amb gairebé cinc milions d'habitants és un dels més pobres de tot el món. Els seus pobladors sobreviuen «gràcies» al suport econòmic de França i, en menys escala, dels Estats Units. L'un i l'altre cobreixen la despesa militar avaluada en uns quaranta mil milions de francs. És clar que el TXAD sense aquest ajut no es podria mantenir però encara és més cert que el preu que el TXAD n'ha de pagar és massa per complaure's amb aquesta situació de joguina en mans de les potències exteriors.

De cara al futur s'imposa per tant la necessitat d'explorar noves vies de solució política al Txad que permetin disminuir l'elevat cost social d'aquest conflicte.

Una de les solucions possibles passa per la creació d'un corrent política a mig camí dels grups enfrontats. Aquesta alternativa a l'actual rivalitat entre els dos líders GUKUNI UEDEI i HISSENE HABRÉ, va ser explorada per primer cop el mes de novembre de 1984. Els interessats a consolidar una posició intermitja: la Unió Democràtica per la Pau —la UDP—, l'Acció Txadiana per la Uni-

tat i el Socialisme —l'ACTUS—, el Grup de Demòcrates i Patriotes —el GDP—, no van arribar a cap resultat en el primer encontre. En successives i posteriors ocasions, els partidaris d'un «corrent intermig de poder» van aconseguir la creació, el mes de març de l'any passat, del Front Democràtic Txadià. Van fixar el seu quarter general a Brazzaville, la capital de la República Popular del Congo, i van col·locar al seu capdavant el general Ddojo. A poc a poc es va anar perfilant a partir d'aquí, una estructura política que es proposava vertebrar les forces que rebutgen l'actual i inútil alternança de cabdills, ara-oficials-ara-rebels, i intenta engranar un procés de pacificació i democratització del Txad.

Tal i com estan les coses, aquesta unió de les forces sorgides dels corrents intermitjos semblen oferir una alternativa coherent que ha de permetre superar l'actual situació congelada. Si això s'arriba a demostrar tindrà el doble mèrit de permetre, d'una banda satisfer les ànsies de pau d'un poble esmicolat per vint anys de guerra civil i d'una altra, establir un consens nacional que deslliuri el país dels servilismes estrangers que l'han anorreat. ■

J.D.